

Nr 24.

Ankom till riksdagens kansli den 11 mars 1932 kl. 11 f. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om vissa ändringar i förordningen den 1 juni 1923 (nr 140) angående tillverkning och beskattning av maltdrycker, m. m.

(2:a avd.)

I en den 26 februari 1932 dagtecknad proposition, nr 168, vilken hänvisats till bevillningsutskottet, i vad den avser förslag till förordning om vissa ändringar i förordningen den 1 juni 1923 (nr 140) angående tillverkning och beskattning av maltdrycker, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finarsärenden för samma dag, bland annat föreslagit riksdagen att antaga nämnda förslag, som är av följande lydelse: *

Förslag

till

förordning om vissa ändringar i förordningen den 1 juni 1923 (nr 140) angående tillverkning och beskattning av maltdrycker.

Härigenom förordnas, att 5 § 2 mom., 6 § 2 och 3 mom., 37 § 1 mom., 38 §, 41 § 1 mom. och 42 § förordningen den 1 juni 1923 angående tillverkning och beskattning av maltdrycker¹ skola erhålla följande ändrade lydelse:

5 §.

2. Överinseendet å kontrollen handhaves av kontrollstyrelsen.

Den lokala kontrollen utövas av överkontrollörer med biträde vid de skattepliktiga bryggerierna av kontrollombud. Närmare bestämmelser angående dessa kontrolltjänstemäns antagande, befogenheter och åligganden meddelas av Kungl. Maj:t.

Där kontrollstyrelsen beträffande visst skattefritt bryggeri finner erforderligt, att överkontrollören vid tillsynens utövande biträdes av sär-

¹ Senaste lydelse av 37 § 1 mom. och 41 § 1 mom. se 1928: 116.

skild kontrolltjänsteman, äger styrelsen förordna tillsyningsman vid bryggeriet samt meddela föreskrifter angående dennes befogenheter och åligganden.

Angående ersättning till kontrolltjänstemännen är särskilt stadgat.

I den mån denna förordning icke annorlunda bestämmer, skall kostnaden för kontrollens utövande bestridas av statsverket.

6 §.

2. Vid förande av de i denna förordning omförmälda journaler skola iakttagas föreskrifterna i 5 § bokföringslagen den 31 maj 1929 ävensom de särskilda föreskrifter, som meddelas av kontrollstyrelsen.

Där tillverkare ej enligt bokföringslagen är pliktig föra handelsböcker, skall han hålla sådan bok, att därur kan inhämtas, huru stor mängd malt och övriga råämnen, som inköpts för tillverkningen.

3. Tillverkare skall hålla sina handelsböcker eller bok, som i 2 mom. sägs, jämte tillhörande verifikationer tillgängliga för kontrollstyrelsen eller av kontrollstyrelsen befullmäktigad person, så ock för överkontrollör.

37 §.

Vörtens
extrakthalt
vid jästens
tillsättande
m. m.

1. Vid tillverkning av maltdryck i skattefritt bryggeri må, då jästen tillsättes, extrakthalten hos vörten icke understiga fyra procent eller överstiga i fråga om svagdricka sex procent och i fråga om maltdricka tio och en halv procent.

Innan med jäsende vört eller färdig maltdryck vidtages åtgärd, varigenom den ursprungliga extrakthalten ändras, skall tillverkaren därom göra anmälan till överkontrollören.

Bestämmelser angående uppmätning och numrering av jäskar samt undersökning av vörtens volym- och extrakthalt ävensom uträkning av extraktutbyte, provtagning och dylikt meddelas, där så erfordras, av kontrollstyrelsen.

38 §.

Brygd-
anmälan.

Minst ett dygn före början av varje brygd i skattefritt bryggeri skall tillverkaren hava tillställt överkontrollören skriftlig anmälan om tiden för brygden. Tillverkare må på en gång anmäla en följd av brygder för en tidrymd av högst en månad.

41 §.

Utdrag ur
bryggjournal
samt er-
läggande av
kontroll-
kostnads-
ersättning.

1. Tillverkare i skattefritt bryggeri skall före den femtonde dagen i månaden näst efter utgången av kvartal, varunder tillståndsbevis varit gällande vid bryggeriet, till överkontrollören i två exemplar insända utdrag ur bryggjournalen och samtidigt härmed såsom ersättning för kostnaden för kontroll vid bryggeriet å statsverkets giroräkning i riksbanken för statskontorets räkning inbetala, oavsett om tillverkningen bedrivits hela kvartalet eller del därav, ett belopp av trettiosju kronor femtio öre

eller, där jämlikt föreskrift i 5 § 2 mom. tillsyningsman varit förordnad vid bryggeriet, ett belopp av sjuttiofem kronor. Uppgår maltavverkningen för den tid av tillverkningsår, varunder tillståndsbevis varit gällande vid bryggeriet, till mer än femtontusen kilogram för helt tillverkningsår räknat, skall tillverkaren dessutom inom femton dagar efter tillverkningsårets utgång eller, då tillstånd dessförinnan upphört att gälla, inom femton dagar efter sistnämnda tidpunkt erlægga ett halvt öre för varje kilogram malt, varmed avverkningen överstigit nyss angivna myckenhet.

Vidimerad avskrift av kvitterat levereringsreversal å inbetalning, som nu sagts, skall av tillverkaren ofördröjligen insändas till överkontrollören.

42 §.

Vill tillverkare i skattefritt bryggeri avsluta tillverkningen före utgången av den tid, för vilken tillståndsbevis utfärdats, skall han skriftligen anmäla detta för överkontrollören med uppgift om dagen, då tillverkningen kommer att avslutas; och åligger det överkontrollören att lämna tillverkaren bevis, att sådan anmälan skett, samt därom ofördröjligen underätta kontrollstyrelsen.

Tillverkningsavslutande före tillverkningsrättens upphörande.

När sådan anmälan skett, må tillverkning ej utan nytt tillståndsbevis äga rum efter den tid, då enligt anmälan tillverkningen skolat avslutas.

Denna förordning träder i kraft den 1 oktober 1932; dock skall 41 § 1 mom. även efter sagda dag tillämpas enligt sin äldre lydelse beträffande avgifter, som belöpa å tid dessförinnan.

Ikraftträdande.

I förordningen den 1 juni 1923 (nr 140) angående tillverkning och beskattning av maltdrycker finnas bland annat även bestämmelser meddelade i fråga om kontroll över tillverkningen vid de skattefria bryggerierna. Denna kontroll, i vilken främst ingår övervakandet av att skattepliktiga maltdrycker icke framställas vid nämnda bryggerier, utövas av överkontrollörer och tillsyningsmän under överinseende av kontrollstyrelsen. Den löpande kontrollen handhaves närmast av tillsyningsmännen, som genom besök vid bryggerierna följa tillverkningen. I viss omfattning utövas kontroll å färdiga skattefria maltdrycker genom analys å maltdrycksprover, som insändas till kontrollstyrelsens laboratorium.

Utskottet.

Gällande bestämmelser.

Med skrivelse den 21 december 1931 har kontrollstyrelsen för Kungl. Maj:t framlagt förslag om vissa ändringar i maltdryckstillverkningsförordningen i syfte att ernå förenkling av det kontrollsystem, som enligt förordningen för närvarande tillämpas beträffande tillverkningen i de skattefria bryggerierna.

Förslag av kontrollstyrelsen.

Kontrollstyrelsen har ansett de erfarenheter, som numera vunnits rö-

rande den hittillsvarande kontrollen vid de skattefria bryggerierna, giva vid handen, att en eftersyn rörande dennas anordning borde komma till stånd. Styrelsen har framhållit, hurusom utvecklingen under tiden efter den nuvarande kontrollens tillkomst år 1903, i samband med maltskat- tens införande, i många avseenden medfört förändrade betingelser i fråga om kontrollens anordnande. Under hänvisning till att den nu tillämpade kontrollen påkallade en omfattande organisation och droge betydande kostnader, har styrelsen ifrågasatt, huruvida kontrollsystemet vore i mot- svarande grad effektivt. Styrelsen har genom stickprov å maltdrycker konstaterat, att, trots den vid bryggerierna anordnade kontrollen medelst tillsyningsmän, förseelser kunnat förekomma i icke ringa omfattning.

Det av kontrollstyrelsen framlagda förslaget innebär i huvudsak, att tillsyningsmännen indragas, utom för särskilda undantagsfall, att bryg- gerierna i kontrollhänseende ställas direkt under överkontrollörernas till- syn samt att en mera omfattande systematisk analyskontroll å de färdiga malt- dryckerna införes, kompletterad med vissa andra kontrollmoment. Överkontrollörerna skola vid sina kontrollbesök å bryggerierna bland an- nat taga prov å färdiga maltdrycker samt insända dem till kontrollsty- relsens laboratorium för undersökning. Försök skola även göras att över- flytta någon del av analysverksamheten å överkontrollörerna. Kontroll- styrelsen har ansett, att den av styrelsen föreslagna omläggningen av kontrollsystemet kan vidtagas utan äventyrande av statens skatteintresse och utan olägenheter ur nykterhetssynpunkt.

Ett genomförande av kontrollstyrelsens förslag skulle enligt styrelsens beräkning innebära en betydande årlig kostnadsbesparing. Sålunda skulle inbesparas kostnader för arvoden till tillsyningsmän med omkring 155,000 kronor samt kostnader för dyrtidstillägg med omkring 23,000 kronor. Däremot skulle kostnaderna för överkontrollörernas tjänsteresor ökas med omkring 15,000 kronor, varjämte viss förstärkning av arbetskrafterna å kontrollstyrelsens laboratorium skulle bliva erforderlig, medförande en merkostnad av 2,000 kronor. Omläggningen skulle alltså i sin helhet möj- liggöra en årlig kostnadsminskning av omkring 160,000 kronor.

De kostnader för kontrollverksamheten vid de skattefria bryggerierna, som efter omläggningens genomförande alltjämt skulle kvarstå, hava av kontrollstyrelsen uppskattats till omkring 80,000 kronor om året, vartill skulle komma vissa till särskilt belopp ej beräknade kostnader för analy- sers verkställande och för andra kontrollgöromål hos styrelsen.

Vad angår gäldandet av ifrågavarande kostnader har kontrollstyrelsen uttalat, att det principiellt riktiga syntes styrelsen vara, att staten av de skattefria bryggerierna, vilka icke tillförde staten någon skatteinkomst, er- hölle gottgörelse för kontrollkostnaden i dess helhet. Då dessa bryggeriers bidrag till nämnda kostnad under senare år uppgått till belopp, som jäm- förelsevis nära överensstämma med vad kontrollstyrelsen nu beräknar kontrollverksamheten efter omläggningen komma att kosta, har styrelsen

icke ansett ändring böra vidtagas i storleken av det belopp, varmed tillverkare i skattefritt bryggeri har att bereda statsverket gottgörelse för kontrollkostnad.

Däremot har styrelsen föreslagit ändring i fråga om sättet för ersättningens beräkning. Ersättningen beräknas för närvarande i första hand efter antalet helgfria dygn, under vilka tillståndsbevis vid vederbörande bryggeri varit gällande, och motsvarar i genomsnitt för helt kvartal räknat omkring 37 kronor 50 öre. För ernående av större enkelhet har kontrollstyrelsen nu föreslagit, att tillverkare i stället skall hava att erlagga en fixerad avgift för kvartal av nämnda storlek. I undantagsfall, där skärpning av kontrollen anses behövlig och tillsyningsman erfordras härför, skulle ersättningen utgöra dubbla beloppet eller 75 kronor, motsvarande nuvarande ersättning i fall, då förstärkt kontroll förekommer. Den tilläggsersättning, som är stadgad för mera omfattande maltavverkning, och som för närvarande utgår med ett halvt öre för varje kilogram av den myckenhet malt, varmed avverkningen för kvartal räknat överstiger en efter 60 kilogram för helgfritt dygn beräknad maltåtgång, skulle — likaledes i förenklingssyfte — enligt kontrollstyrelsens förslag i stället utgå med ett halvt öre för kilogram av en för helt tillverkningsår angiven maltavverkning. Denna maltavverkning har kontrollstyrelsen för ernående av ungefär samma inkomstbelopp som för närvarande föreslagit till 15,000 kilogram.

Enligt vad som framgår av det vid föreliggande proposition fogade utdraget av statsrådsprotokollet över finansärenden har föredragande departementschefen tillstyrkt det av kontrollstyrelsen framlagda förslaget. Departementschefen har bland annat anfört följande:

*Departements-
chefen.*

Såsom styrelsen framhållit, hade utvecklingen efter tillkomsten för nära trettio år sedan av den nuvarande kontrollen över tillverkningen vid de skattefria bryggerierna medfört förändrade förhållanden, vilka väsentligt påverkade de allmänna betingelserna i fråga om kontrollens anordnande. Den kontroll, som bestode i undersökning genom analys av stickprovsvis uttagna maltdrycker och som redan nu i viss utsträckning förekomme, hade visat sig synnerligen verksam, och ett vidare utbyggande av denna analyskontroll i förening med en utvidgad kontrollverksamhet från överkontrollörernas sida syntes vara ägnat att möjliggöra ett tillräckligt effektivt övervakande av tillverkningen. Såsom ett vägande skäl att frångå det nuvarande systemet, där tyngdpunkten varit lagd på kontroll på platsen genom lokala tillsyningsmän, framstode jämväl den avsevärda kostnadsminskning av omkring 160,000 kronor om året, som därigenom skulle vinnas.

I likhet med kontrollstyrelsen funne departementschefen icke anledning att ifrågasätta ändring i avseende å storleken av den till statsverket utgående ersättningen för kontrollkostnad. Däremot syntes sättet för er-

sättningens beräkning böra förenklas i överensstämmelse med styrelsens förslag.

I det av kontrollstyrelsen upprättade förslaget till ändringar i malt-dryckstillverkningsförordningen hade vissa redaktionella jämkningar vidtagits. I likhet med kontrollstyrelsen ansåge departementschefen icke behövt, att i förordningens 7 § uttryckligen utsades, att tillverkare skulle vara skyldig att kostnadsfritt ställa till förfogande sådant kärl och emballage, som erfordrades för den i paragrafen omförmälda provtagningen av maltdrycker.

*Utskottets
yttrande.*

Den nu föreslagna omläggningen av kontrollen vid de skattefria malt-drycksbryggerierna anser utskottet sig böra tillstyrka. Ett utbyggande av analyskontrollen å färdiga maltdrycker synes, på sätt departementschefen och kontrollstyrelsen framhållit, vara ägnat att främja malt-dryckskontrollens effektivitet samtidigt som en avsevärd kostnadsminskning skulle ernås genom omläggningen. De i propositionen angivna grunderna för det nya kontrollsystemet föranleda ingen erinran från utskottets sida. Icke heller har utskottet något att invända mot det upprättade författningsförslaget.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen måtte, med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 168, i vad densamma hänvisats till bevillningsutskottet, antaga ovan införda, vid propositionen fogade förslag till förordning om vissa ändringar i förordningen den 1 juni 1923 (nr 140) angående tillverkning och beskattning av maltdrycker.

Stockholm den 11 mars 1932.

På bevillningsutskottets vägnar:

JOH. NILSSON.

Närvarande: herrar Nilsson i Kristianstad, Bärge, Boman, Bergman, Björnsson, Wohlin, Åström, Jönsson i Slätåker, Jönsson i Boa, Lövgren i Nyborg, Olsson i Ramsta, Björklund, Lithander, Olsson i Gävle, Andersson i Boda, Sjö Dahl, Eriesson i Boxholm, Heiding, Larson i Tönnersa och Svedberg.